

MAI HÖLGY RUHÁJA BÖLCSŐTŐL A SÍRIG

»Ruha teszi az embert«, mondja a közmondás... és igaza van.

Ha kopott volna kalapja, ruhája, ha nem simulna vállára két ezüst rókája, ugyan ki venné észre azt a sok jelentéktelen nőcskét, akiket *így* felékesítve, »divathölgy« címmel szoktunk megajándékozni?!

»Ruha teszi az embert!« — de nemcsak a felnőttet, hanem a gyereket is.

PÓLYÁS ÉS PÓLYÁTLAN BABA

Egy tekintetet a kocsijában szundikáló csecsemőre, s azonnal megállapíthatjuk: — maradi szülők gyermeke-e, vagy pedig modern, összkomfortos ház kéményébe ejtette a gölya.

Ha meleg *párnapolyában* alussza álmát a kövér baba, akkor szülői régimódiak. Sok baja lesz velük szegénynek. Pólyapártiak tökéletes modort, kitűnő bizonyítványt, mély respektust követelnek gyermeküktől.

Megtstesült ellentétei az ilyen szülőknek azok a papák, mamák, akiknek gyermeke *kis rékliben, pici nád-rágban* rúgkapál a nap felé. Ilyen modern, minden új áramlat felé hajló szülők mellett öröm lesz felnőni, öröm lesz túlnőni őket.

Százszázalékosan persze bennük sem lehet bízni. A leghaladóbb szellemű anyára is rájön néha a zsarnoki

ösztön. Ilyenkor empire-stílusú csipkés, fodros, hosszú bébi-ruhába öltöztetik a karonülő babát. E nagydélutáni toalett láttán (este héttől hálóing »de rigueur«) elragadtatott kiáltásokba törnek ki a rokonok, de a baba dühösen néz rájuk. Elrontották a délutánját. Ebben a ruhában nem lehet hemperegni. Egyetlen vigasza, hogy hamar kinövi e maskarát.

BÉBI-NUDIZMUS, BÉBI-DANDYK.

A kétévestől hatévesig terjedő korosztályok divatját a *nudzizmus* uralja. Tavasztól őszi éden-kosztümben járnak manapság a kis Ádámok, Évák. Csak a hideg beálltával öltenek trikót, harisnyát, kamásnit.

Ezt a kényelmes öltözködést az angolszász országoknak köszönhetik, azoknak az országoknak, melyek ugyanúgy hódították meg a felnőttek sportdivatját, mint a gyerekdivatot. Míg azonban nekünk drákói törvényeket szabnak, a gyerekeket felmentik mindennemű kényszer alól. »*English baby*« nem tudja, mi a kalap, a kesztyű, a harisnyakötő, ő, ki mindenhová elkíséri anyját (a nagy mozi bölcsődéjében szunnyad, míg mamája az új filmben gyönyörködik; az áruház játszószobájában vigad, míg szülője kalapot próbál) mindig és mindenhová a legfesztelenebb, sőt meztelenebb kosztümben indul.

Ellentéte a *francia gyerek* ... »*Mademoiselle Bébé*« tökéletes gráciával viseli a gyermekdivat legkényelmetlenebb kreációit. Zoknija tökéletes, loknija kifogástalan. A francia anya divathölgygé formálja a legzsengőbb kislányt, dandyvé a hároméves fiúcskát.

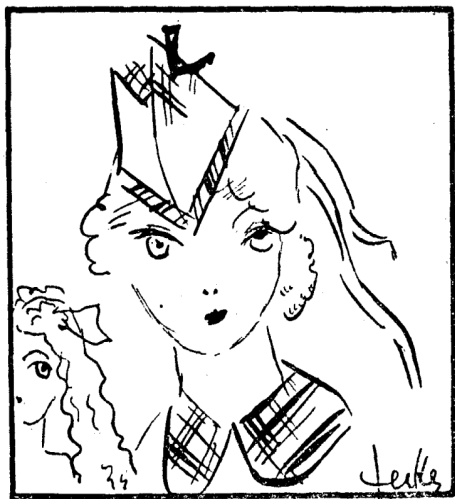
Az a kislány, akit tízéves koráig *kalap nélkül* neveltek, húszéves korában is zúgolódni fog a kényelmetlen kalap ellen. S annak idején férje majd így szól: »Miért, hogy éppen az *én* feleségem fején áll oly rosszul minden kalap!?!«

Rég kiderült, hogy a női hiúság hasznos, hatalmas motor. Manapság már nemcsak a tükör elé viszi a nőket, hanem szigorlat, disszertáció és rivaldafény elé is. Gyors

gépeken repíti őket a fellegekbe s mikor százezrek ujjongása közben leszállnak, előveteti velük a púderdobozt és a rúzszt, hogy, mint az Ausztrália-repülő Amy Johnson, hibátlan arccal álljanak a fényképészek elé.

A régiek tisztában voltak a női hiúság erejével, ám bár ilyen »egyetverő« eredményre nem számítottak. Annyira tisztában voltak vele, hogy — erősen túllőve a célon — *felőtt ruhát* adtak a kislányokra. Hadd szokják meg minél korábban a kényszert.

A spanyol infánsnők portréi fűzőbe, gyöngyös, brokát-krinolinba préselt, savanyú arcú kislányokat mutatnak. Vigée-Lebrun portréján ugyan jóval vidámabbak már Mária Antónia gyermekei, *de az idősebbik*

Gyerekdívat

kislány szakasztott ugyanolyan óriás-krinolint visel, mint édesanyja. A késői empire s a biedermeier már jelezni óhajtotta, hogy a gyereknek ruházat terén is több szabadság jár, mint a felnőttnek. E célból — ó rémes ötlet! — két arasznyival lógatta ki a kislányok bugyósóját szoknyácskájuk alól

*A GYEREKRUHÁTÓL AZ
ÉRETTSEGIIG*

A gyerekruha teljes eltérése a felnőttek ruhájától a legújabb kor vívmánya. A gyerekimádó Angliáé.

Először az angol iskolában viseltek a gyerekek olyan elegáns, olyan kényelmes uniformist, hogy a felnőttek is elirigyelték tőlük. Sőt nem restelték utánozni. A nyári, fehér férfi szmoking-kabát nem más, mint az etoni egyetem hallgatóinak híres »jacket«-je.

Kevésbé sikerült angol kreáció volt annakidején a *matróruha*. Ez az öltözet — háborúelőtti gyermekek utálatának tárgya — kemény volt, meleg volt, köröskörül buggyos blúzával igen előnytelen. Szerencsére ritkán kellett felölteni. S még nagyobb szerencse, hogy kiment a divatból.

A mai pedagógia a bakfist is megóvjá a felnőtt-divat kényelmetlenségeitől. Hogy ezt minél korlátlanabbul tehesse, *fiúnak öltözteti a tizennégyéves lányokat*. Jól teszi! Azokban az esztendőkbén, mikor örökös kedélyhullámzások közben — azt se tudja az ember, fiú-e, vagy lány, legjobb fiúnak öltözködni.

Persze a tizenhárom és tizennégyévesek másként gondolkodnak. Minél tenyeres-talpasabbak, annál szívesebben öltöznének lenge, virágos tündéralomba.

Okos mama teljesíti gyermeke óhaját. Tizennegyedik születésnapján *virágos muszlinba* öltöztetik a kis mackót, de alig néz szegény a tükörbe, sírva veti le a ruhát. Nem, ez mégsem neki való! Szíjogva bújik vissza a gyerekes nyersselyembe. S a virágos leányálom, melyhez mama óvatosan két méter pótanyagot vásárolt, aludni tér a nagy gardrób-szekrénybe. Kibővítve, meghosszabbítva, tökéletesen áll majd a matúra-banketten, a jelesen érett kis hölgynek... Egy évvel a matúra után azonban már megvetendő ruhadarab a nemrég hón óhajtott muszlin. Hogyis ne lenne megvetett, mikor a tizennyolc-húszéveseket úgy elkényeszteti a mai divat, ahogy csak idős gavallér kényezteti ifjú szerelmesét. Mindent megenged. Gyémántkarkötőt csatol a fiatal lányok karjára (hamisat persze! Kinek telik valódira?!). Nagy szín-

tetikus rubintot, zafirt híz az ujjukra, álgöngyöt kapcsol a nyakukra.

Hol vannak azok az idők, mikor egy sor mákszem-nagyságú gyöngyön, igénytelen aranykarkötőcskén, korall-láncocskán kívül semilyen ékszert se viselhetett az úrikisasszony?! Általában semmit se viselhetett, ami értékes volt, kihívó, drága. Aki ruházatában is értékre tudta adni a háborúelőtti világnak, hogy jövendőbe je jelentékeny hozományra számíthat — ravasz tizenhétéves volt a talpán. De ilyenek alig akadtak. A divat — mintha csak összejátszott volna a családdal — szigorú volt, titkolódzó, puritán. »A mi lányunkat szerelemből vegyék el!« — kiáltott messziről a fil-d'Écosse harisnya, a magas, fűzős cipő, a komoly, józan kis prémecke a szövetkabáton.

Prémecke! ... Mert bundáról szó sem lehetett. A háborúelőtti lány divatjának útját a tilalomfák beláthatatlan sora szegélyezte.

Ezek a tilalomfák lassan mind eltűntek. Anyák és lányok együttes erővel döntötték le őket. Ma szabad a rúzs, szabad a krém, a prém. Utóbbi bundaalakban is. Mama és lánya ikertigriseknek öltözve, vígan portyáznak együtt, télen, derékig dekoltálva, vígan lubickolnak nyáron hátlapnélküli úszoruhában, mely ellen hiába szólalnak fel fivérek és apák. Igaz, ha ellenkezésük sikerrel járna, akkor se nyernének sokat, ősszel ismét visszatér a gyűlölt hátnélküli ruhadarab. Ezúttal estélyi alakban. Anya és leánya ilyenben ingják-ringják az angol valcert, a tangót.

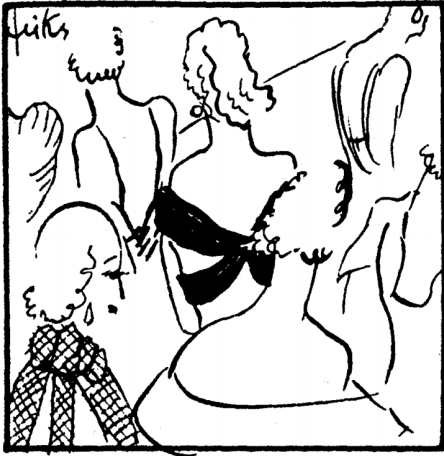
Toalettjük közt csak annyi a különbség, hogy az *anyák ruhája ma jóval világosabb a lányokénál*. Helyesen! Minél idősebb az ember, annál nagyobb szüksége van a pasztell-színek támogatására, minél fiatalabb, annál érdekesebben hatnak rajta a sötét színek.

DIVAT KORHATÁR NÉLKÜL.

A »femme fatale«, a végzetes, nagy nő csak ponyva-regényekben visel mély-fekete ruhát, hosszú fülbevalót, nagy fekete kalapot. Az életben sikkes kis

kék, zöld, drapp vászonkosztümben tapos a férfiszíveken.

A külföldi nő rég tudja, hogy a füstkék, a hervadt rózsaszín, az almazöld nem a fiatalok színe, hanem az öregeké. A fehér hajúaké. Ezen egy ideig megütköztek Európában. Hogyan: a nagymama világoskékben jele-

Hátak

nik meg unokája esküvőjén? Dehát mit viseljenek akkor a koszorúslányok?

»Rózsaszínt«, felelik külföldön. De a ceremónia után öltsenek borvöröset, vadzöldet, búzakéket, mert *ezek* az ő színeik. Hagyják a nagymamának a pasztell-színeket, amelyekhez minden korok legraffináltabbja, a XVIII. század oly fontosnak ítélte a fehér haját, hogy még a húszévesek frizuráját is fehérre púderozta.

Ez a bölcs század különben sokban hasonlított a miénkhez. Divatja például — akár a mai amerikai divat — nem ismert korhatárokat. Rokokóéknál három generáció viselt szakasztott egyforma ruhát, kala-

pot — szívet. Az agg Madame Du Deffand ugyanolyan rózsaszínű krinolinban ült a kandalló mellett, mint társalgónője, az ifjú Lespinasse s mindketten egyformalángoló szerelmes leveleket írtak imádottjaiknak.

Ha szív tekintetében nem is, öltözködés tekintetében mi, maiak is *a korhatárnélküli divat* hívei vagyunk.

Semmi értelme annak, hogy a bálozó anya és leánya bús fekete tafttal, rózsaszín muszlinnal jelezzék a rokoni összefüggést. Semmi értelme, mert ha egy tekintet vetünk rájuk, azonnal tudjuk úgy is, hogy aki a sarokban bridzsel, orrán csontkeretű pápaszemmel, nem lehet más, mint »doktor med.« a lány, s a karcsú hölgy, aki a terem közepén táncol kivilágos-kivirradtig, egész biztosan a mama. Nemhiába hirdeti a modernizált közmondás: »Nézd meg a lányát, vedd el az anyját!« — el is veszik hamarosan a mamát.

ELSŐ ÉS MÁSODIK HÁZASSÁG

Erre oly biztosan lehet számítani, hogy külföldön manapság *kétféle menyasszonyi ruhát* kreálnak. Első és második házasságra valót. Utóbbi, úgylátszik, kitűnő üzlet. Legsikerültebb tavaszi kompléját a következő aláírással hirdette egy nagy newyorki áruház: »For the second wedding« — »második esküvőre.« Sajnos, első esküvőjükre is mind többen mennek manapság uccai ruhában, kalapban. Pedig ezt rosszul teszik! Ha már a vőlegény nem ünnepelheti a nagy napot frakkal, (csak egyszerű »cut away«-vel) legalább a menyasszony jelezze minden rendelkezésére álló külsőséggel, hogy szíve választottjának esküszik örök hűséget.

Persze vigyázni kell a »rendelkezésre álló külsőségekre« s ha nem elsőrendű szabónő csinálja a menyasszonyi ruhát, legyen jelen a rendelésnél még egy barátnő vagy rokon. Minél objektívebb ez a szemtanú, annál jobb. Hívjuk el például azt a nagynénit, akinek két lánya közül eddig egy sem ment még férjhez. Ő mondja ki az utolsó szót, ne jó mamánk, akit ilyenkor

úgy elbódít az esküvő öröme, bánata, hogy legszívesebben arkangyalnak maszkírozna gyermekét.

Nem csoda! Amint menyasszonyról van szó, megszedülnek a legkiválóbb szabók is. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a külföldi illusztrált lapokban megjelenő előkelő menyasszonyok fényképe.

Ezek a képek hol középkori várúrnőt mutatnak, hol egy eljövendő falanszter ápolónő és angyalkeverékét, hol Izoldát, pisze orral, pajkos szemmel. Amily vígan csapong a szabók fantáziája a menyasszony körül, úgy elbágyad, ha szegény koszorúslányokra kerül a sor.

Nagy bergère-kalapjuk, virágcsokruk nem változott tíz év óta s nem változott földigérő paszellszínű ruhájuk sem. Miközben az orgona a nászindulót búgja, dúrban, mollban, szegény koszorúslányok örök egyforma tüllben, mollban haladnak a menyasszony mögött.

Régi esküvőn díszbe öltözött az egész násznép s násznépnek számítottak még azok is, akik gratulálni jöttek. Ma csak az ifjú pár legközelebbi hozzátartozói viselnek ékszert, nagy kalapot, nagy-toalettet, (körülbelül egy nyári garden-party, egy téli cocktail-party öltözkének megfelelőt) a többiek uccai ruhában jelennek meg az esküvőn, ami, valljuk meg, nem valami logikus dolog. Sőt, nem is szép. Nincs zavarosabb kép egy lakodalmi gyülekezetnél, amelyben prémes díszmagyar udvarol egyszerű szövet-kompiének s elegáns»Cut away« csapja a szelet egy igénytelen — selyemkosztümöskének.

A KELENGYE

A kelengye, amelyet még nemrég három generáció gyűjtött a menyasszonynak, versenyt zsugorodott a hozománnyal. Ma alig negyedrésze annak, amit a háborúelőtti menyasszony kapott. Amit ápolt, őrzött, mosatott, vasaltatott, kolmiztatott, tisztított, amit megunt, átszabatott... s végül nagyot és megkönyebbültet sóhajtva elajándékozott.

A harminchatszemélyes kávésabrosz s a hozzávaló harminchat hímzett szalvéta a haboskávával,

a kuglóffel együtt tűnt el az idők tengerében. Ma kézben tartott csészéből üres teát uzsonnázunk, üres táncsal. Ebédelni abrosztalan asztalhoz ülünk. A sima mahagóni lapon csipketerítők jelzik, hogy itt nincs nagy trakta. Éppen csak a létfenntartáshoz szükséges vitaminokkal táplálkozunk.

Feleslegessé vált a régi jó ágynemű is. A sok párna, vajpuha dunyha, hatszemélyes lepedő.

A »RÉCAMIER«

Díván-korszakban élünk. A kényelmetlen heverő, — mely biztosan azért nyerte nevét a tündérszép Madame Récamier-ről, mert ő volt az első és utolsó emberi lény, aki ki tudta magát pihenni rajta — kiszorította helyéből az ágyat. Keskeny dívánon, lapos lószőrpárnán alszunk, vékony teveszörtakaró alatt s könynyeinket — ha mindezek miatt elfog a bánat — futurista zsebkendőbe hullatjuk.

Hálóing helyett *pizsamát* viselünk, melyből legfeljebb hat rend szerepel egy mai kelengyében. Fehérneműről, mely régóta tarkanemű — máshol lesz szó. Itt csak annyit, hogy tizenkét virágszirom színű kombinénál a legkönnyelműbb anya sem ad többet leányának. Minek? A fehérnemű ma ugyanúgy megy ki a divatból, mint a ruha.

A *konyhatörölő*, mely valaha századmagával szerepelt minden rendes kelengyében, örül, ha két tucat társa akad. Így is túl sokan vannak. Sehogy se akad dolguk a mai lakás kitchenettjében, ahol a szakácsnőn és egy jól megtermett rostélyoson kívül alig férnek el többen.

Mindezek dacára — sőt tán épp ezért — fiatal párunk igen boldog. Hogy is ne lennének boldogok, mikor éppen csak ebédnél vagy vacsoránál látják egymást. Napközben kiki siet munkába. Bármilyen legyen is azonban ez a munka, történjék irodában, egyetemen, műhelyben, kalapüzletben, ruhaszalomban — *ne öltözködjünk a divat legeslegutolsó legeslegundorítóbb kreációiba.*

A DOLGOZÓ NŐ
SA »REMÉNYTELEN ESET«

Ne válasszuk példaképül a filmek agyonondulált hippersikkes kis titkárnőit, akiknek ajkán nyolcórai munka után se hervad a mosoly, gomblyukában az orchidea. Ilyesmi csak filmen van. Az életben néhány órai munka után tudvalevőleg orchideástul, mindenes-tül el szoktunk hervadni. Ilyenkor lesír rólunk a snáj-dig ruha, viszont a józan, egyszerű — mely amellett igen elegáns is lehet — igyekszik azt a lát-szatot kelteni, mintha frissek lennénk, vidámak, ver-hetetlenek.

Még egy hátránya van a dolgozó nő túlsikkes munkaruhájának: megriasztja a vevőt, pacienst, klienst, üzletfelet.

»Ezzel a divathölgygel alkudjak?« mondja magá-ban a vevő, s a túlelegáns lady-varrónő láttán kifordul a bolt ajtaján.

»Ennél a hercegnőnél rendeljek kalapot?« rémül a kedves kis vidéki asszonyka az előkelő pesti dáma kalapszalónjában s alig várja, hogy kifogást találjon gyors távozásra.

A franciák, akikről azt szokták mondani, hogy a jóisten mellett csakis ők ismerik a nőket, tudják ezt. Uniformisba öltöztetik hát a legnagyobb divat-szalonok direktoriszeit is. Egyszerű kis trotór-ruhába. Lehetőleg divatját múltba. Hadd érezze magát mellet-tük elegánsnak a snassz kis vidéki vevő. Régi dolog ugyan-is, hogy két ruhát, hármat, négyet csak az a nő rendel, aki fölényesen sikkesnek, elegánsnak tartja magát. Akit villámcsapásszerű »inferiority complex« szögez az előkelő divatszalon küszöbére, az nem rendel semmit. »Minek?« mondja magában »minek? Kár a pénzért! reménytelen eset vagyok úgyis.«

A női munkának manapság sok, sok ága-boga van. Akár az élet, a munka se fut egyetlen sínpáron. Mellékutak ágaznak mindenfelé. Jövünk, megyünk, százfélet intézünk. Számolunk, tervezünk, ígérünk, kérünk.

Utóbbit ne tegyük talpig ezüstrókában. A nő, aki teljes díszben járul egy férfi elé, múlt századbeli regényhősnőre emlékeztet. A férfiak megérik ezt és mulatnak rajta. A szerénység azonban meghatja őket s ugyan miben nyilvánul a nők szerénysége jobban, mint ruhájukban?! Igénytelen Csikóbunda nem egyszer játszi könnyedséggel éri el azt, amit Büszke Coboly sehogy sem tudott kivívni. A közmondás azt állítja: a munka nemesít. A közmondás téved! Rég kiderült, hogy a munka *nem* nemesít. Szebbet, jobbat tesz: *kielégít, vidít*. Néha váratlan összeköttetéseket is teremt.

EGY VACSORA, KÉT RUHA

»Mit szólnál, ha meghívnanék vacsorára kis titkárnőmet?« mondja feleségének Hatalmas vezérigazgató. A feleség azonban rossz szemmel nézi a »kis titkárnőket«. Különösen ha hátlap nélküli estélyi ruhában jelennek meg, ha ujjukon nagy hamisgyöngyöt viselnek s minden szavuk, minden mosolyuk a férjnek szól, a vezérigazgatónak. Ilyenfajta titkárnő nem marad soká a vezérigazgató »jobbkeze«. A feleség gondoskodik arról, hogy minél hamarabb távozzék.

A nőcske távozik s fogalma sincs arról, hogy e rossz fordulatban mily óriási szerepet játszott az a karminszínű estélyi ruha, melyet a vezérigazgatóék vacsoráján viselt.

Ellenkező irányú szerepe van egy másik ruhának: bizonyos egyszerű — mégis — elegáns feketének, melyet dr. Stréber aligazgató felesége visel ugyanezen a vacsorán.

»Mért nem hívjuk meg gyakrabban ezt a kedves házaspárt s mért nem lép elő ez a kitűnő, tehetséges ember?« kérdi férjétől a vezérigazgatóné. Magában pedig ezt gondolja: »Az asszonyka kedves és veszélytelen. Jól illik hozzám. Vagyis jól nem-illik. Alakja nem »üti« az alakomat, haja hajamat, ruhája ruhámat ... Nem túl-elegáns. Nem is szegényes... Jó középút... Miért ne csináljon karriert, szegényke?«

És aligazgatóék egy év múlva saját autójukon futnak saját villájuk felé.

PÁRIZSI TOALETT
A SZEGÉNY ROKONNÁL

Kevésbé sorsdöntő szerepe van annak a ruhának, amelyben megszámíthatatlan párizsi toalettek, vagyontérő ékszerek úrnője jelenik meg szegény rokonánál. Gyémántjaival, prémjeivel olyan ő itt, mint a mesebeli tündér, aki káprázatos fényességet árasztva, egyszerre csak betoppan a földhözragadt szegény ember házába.

Míg azonban a tündérnek megbocsátjuk sokkarátos fényességét, (tudva, hogy teljesíteni fogja a szegény varga három kívánságát) a gazdag rokonnak, aki csak saját vágyait szokta teljesíteni, nem nézzük el a tapintatlan csillogás-villogást. Tudjuk, mit jelent a fény. Tudjuk, hogy a kékróka ezt mondja: »Mit szólnak hozzá, milyen karriert csináltam!?« A nagy gyémántszoliter ezt ragyogja: »úgy-e, irigyeltek?«, az uszály ezt suhogja: »Bámuljatok meg gyerekek!«

Igen, így szól a gazdag nőn minden. Jóval hangsúlyosabban, félreérthetlenebbül, mintha szavakkal dicsekedne. Mert a ruha brutálisabb, őszintébb, mint gazdája. Ezt azonban kevesen tudják s ezért oly gyakori, hogy a nők ruhájukkal árulják el, amit különben görcsösen titkolnak. »Nem akarok megöregedni!« vallja a fiatalos nagymama kackiás sportsapkája. »Én is számítok, kérem!« zokogja az elhanyagolt feleség kalandvagyó kalapja.

De a ruha nem csak árulkodik. Véd, támogat, erősít, stimulál is. Legyünk ezzel tisztában s manapság, amikor megértjük a legelfoszlóbb álom, a legtudatalattibb vágy jelentőségét, ismerjük el a ruha fontosságát is.

Ismerjük el, de ne túlozzuk. Nincs üresebb élet, mint azé a divathölgyé, aki végül ruhamértékkel mér mindent: a jelent, a jövőt, a múltat. »Abban az évben mentem férjhez, amikor a szép kék ruhát csináltattam« mondja, vagy: »Mikor váltam el?... Várj csak!... Ja tudom! Ép elkészült az új nercbundám, mikor rájöttem, hogy a férjem évek óta megcsal.«

Ha az ilyen szenvedélyes ruhagyűjtőnek kicsit rosszul megy a sora, boldogtalan. Tavalyi kalapjában úgy érzi — kevesebbet ér az emberek szemében. S még kevesebbet, ha retikülje, sálja, öve, zsebkendője, virágja nem illik össze tökéletesen. Pedig igazi divathölgy szemében túlkínos összehangoltság hiba. A divatnak nincsenek kovácsoltvas törvényei. *A sportdivat az egyetlen, amely megköveteli, hogy lelkiismeretesen figyeljük minden ingalengését, újítását, finesse-ét.*

A STRAND-DIVAT

Leggyorsabban, legvidámabban *a strand-divat* változik.

A földig érő, testhez álló empire-ruha annak idején szenzációszámra menő, drámai gyors átmenete a a biedermeier-krinolinba, lassított film-tempójú ahhoz a változáshoz képest, amely a stranddivatban játszó-dott le 1914 óta. Alig két évtizede: 1913 nyarán fényes lüszterben, kemény taftban lépkedtünk a strandon. Karunkat könyökigérő buggyos ujj, vállunkat matróz-gallér védte indiszkrét pillantásoktól. Térdünkig ért úszóruhánk bő harangszoknyája, alóla szemérmesen kukucskált ki a nadrágozska széle. Isten ments, hogy e titkolt ruhadarabból néhány centinél többet lásson a világ! Ehhez a strand-ornátushoz széles karimájú viaszosvászon kalap illett. Vállalkozó szellemek azonban babos-kendőt kötöttek gumisapkájuk fölé... s — ó forradalmi újítás! — mezítláb mentek a vízbe! Mezítláb! Nem harisnyában, mint az igazán-diszting-vált úrinők. S nem is fürödtek akármilyen tengerben, mint ez a mai, lubickoló világ. Tíz éve, tizenkét éve tollas kalapban, napernyősen sétált a hölgyvilág a Riviérán. Senkinek se jutott eszébe, hogy ismerkedésre, flörtre, a bájak csillogtatására a tenger vizét is fel lehet használni, nemcsak *partjait*. Monte Carlo és Nizza közönségét csak a rulett, a szerencse hulláma ringatták, nem az Óceán habjai. Akár a tengerrel, a nappal se nézett szembe senki. Pettyes fátyol, csipkés napernyő, tollas kalap állt irigyen a szép nő arca s a nap közé!

A világháborúnak kellett elviharzania, minden határnak eltolódnia, hogy az emberek ne csak földrajzi fogalomnak, hanem istenadta fürdőkádnak tekintsék a tengert. 1920-ban megjelent az első őszinte fürdőruha, mely immár nem *tett úgy*, mintha kis uccai lenne, hanem bevallotta, hogy biz ő nadrág, amelyben kényelmesen lehet úszni, mozogni.

Azóta — akár a nő — az úszóruha is mind őszintébb lett. Egymásután veti le mindazt, ami nem kényelmes neki. Először a vállpánt tűnt el róla, aztán az öv, végül a hát. A jól megtermett úszóruha alig nyom ma többet, mint a háborúelőtti téli harisnya. Ebben a dresszben úszik ma versenyt a család s ha egymás mellett száradnak a strandon, senki se tudja megkülönböztetni tíz lépésnyi távolságból, melyik a mama, melyik a papa, a fiú, a lány.

PIZSAMA ÉS SHORT

Akár a természetben, a divatban is logikus minden. A fügefalevél-úszóruhának természetes következménye a *pizsama*. Nélküle halálra unták volna magukat a nők a strandon. A legtökéletesebb alakú szépségkirálynőt sem elégíti ki ugyanis az órákhosszatti üldögélés, lubickolás egy-szál kiskötöttben. Ha azonban a szép hölgy közben pizsamába bújhat, matrózfiú, toreador, eton-boy, gésa jelmezekben jelenhetik meg, akkor rendben van minden, érdemes strandolni.

Érdemes... ámbár a *pizsama páratlanul fásasztó, kényelmetlen viselet*. De a nők ezt nem bánják. Harmincfokos melegben vidáman öltik fel az élesre vasalt szürke flanell pantallót, melynek ikertestvérét, a szürke zakónadrágot udvarlójuk az imént megkönnyebülten cserélte fel fürdőtrikóval. Kaján-nő volt, aki a férfi pantallót női strand-dresszé avatta! Még kajánabb, aki a »shortot«, a rövid nadrágot lanszírozta, azt a viseletet, melyből tizenégyéves kamaszok is alig várják, hogy kibújhassanak. Joggal! Ha nemzetközi térdkalács-versenyt rendeznének, kiderülne, hogy a világon nincs három nő, aki nyugodtan mutogathatja térdét.

A nők azonban nem gondolják meg ezt. Úgy beleszerettek a short nevű ruhadarabba, hogy majdnem minden sportot ebben űznek.

*SPORT-RUHÁK
ÉS SPORT-MASKARÁK*

Szenvedélyes halásznők térdig gumicsizmában, térd fölött short-ban gázolnak a jéghideg hegyipatakban. Kevésbé szenvedélyesek a parton maradnak. Onnan vetik ki horgukat... pisztrángra, vőlegényre, udvarlóra.

Míg utóbbi kategóriába tartozók bármilyen szint öltöhetnek, pisztráng-halászoknak nem ajánlunk fehér-

Sport

feketét. A hal-lélek ismerői szerint irtóznak e két színtől a vizek ezüstös hátú lakói. Vitorlázók és yachtolók gyermekkoruk reminiscenciáit összeköthetik a sporttal. Ha felöltik öcsikéjük matrózruháját, abban a felemelő

tudatban indulhatnak el a szelek szárnyán, hogy teljesen divatosak.

A *tenisz* hívei is beleszerettek a shortba. Rövid nadrágban ütik a labdát. Pedig alig képzelhető furcsább látvány, mint a nagyvárosi pályán ugráló shortos teniszbajnoknő. Körülötte: a hálón túl villamosok csengetnek, autóbuszok rohannak, gondterhelt emberek sietnek munkába. Neki nincs más gondja, csak az, hogy jól üsse vissza a labdát. Tizenötéves fiúvá változott. Pedig hát ruhában, egyszerű női vászonruhában is remekül lehet teniszezni. Suzanne Lenglen, e legszebb sport nagy sztárja, sohasem játszott másban, mint egyszerű vászonruhában. Így verte le a világot.

A tenisz általában szerény sport. Híveitől alig kíván egyebet, mint azt, hogy fehérbe öltözzenek. Ne teniszezzünk kékben, rózsaszínben, sárgában. Az angolok, akik a »lawn-tennis«-t kitalálták és mindmáig zöld gyepen játsszák, az esztétikát sem hagyták ki a játékból. Fehér alakokról álmodtak, zöld gyepen mozgó fehér alakokról.

A *golf*-pálya — miniatűr-tájacska — sokkal jobban bírja a színeket. De, minthogy órákhosszat való járáson alapszik ez a játék — sőt rossz nyelvek szerint a derék golfozó nem tesz egyebet, mint fűhöz-fához kapkod — az angol nők tipikus járódresszben, kesztyűben, fejükön kis trotór-kalappal, lapossarkú cipőben ütik a golf-labdát.

Egyetlen sport hívei se szeretik annyira a maszkarát, mint a *turisták*. Miután a hegymászás divatjának nincsenek törvényei, kedvükre ki is élhetik magukat. Nagyot nevetnek rajtuk a hegycsúcsok s biztos, hogy a zergék, az őzikék ezt mondják egymásnak az erdő mélyén: »Mit szóltok ahhoz a kövér Coeur-Bubhoz, aki a berlini Westendből jött hozzánk?« vagy »Mit keres nálunk a frankfurti nagypapa tiroli Sepplkosztümben?« A földrajzi stílusalanság különösen zavarja szegény állatokat. Az Apenninek madarai gyűlölik a zöldkötényes bajor Mádl-t, a Dolomitok zergéi a schwarzwaldi menyecskrét. A Böhmerwald

mókusai bosszúsan szemlélik a molett bécsi nőt, aki tiszteletükre tiroli »Bua«-nak öltözködött s egyikük se érti, miért e sok szín, e tarkaság? Nehéz is megérteni, hogy a turisták, akik pedig szeretik a természetet, nem tanulnak e zseniális szabómestertől, a mimikri feltalálójától?! Tegyük magunkévá e halhatatlan divatötletet! *öltözzünk halványzöldbe, avarszínbe, aranybarnába, mint a madarak, mint a gyíkok.* Mint Ferenc József, akinek tölgyfaleveles szürke lóden-öltözetét standard-kosztümjévé kellene avatni a turisztikának.

Vagy ha már mindenáron operett-statiszták akarunk lenni, nézzünk a tükörbe s döntsük el: platina-szőkén öltözhetünk-e parasztlánynak, vagy hetven kilósán selztali »Bua«-nak. Illik-e csontkeretes pápaszemünkhöz a vidám norvég-kosztüm s ha nem illik, hagyjuk a szekrényben, még ha ott pusztul is. Ne vegyük fel csak azért, mert megvan, csak azért, mert tizenöt évvel ezelőtt könnyelműen megvásároltuk. Falusi kislánynak maszkírozott aszfaltvirágnál nincs groteszkebb látvány.

Tavaszi, őszi, nyári sportolókkal ellentétben nagy mértékben ajánlatos a szín, sőt a *szín orgia téli sportolóknak*, ők nyugodtan viselhetnek pirosat, sárgát, kéket, zöldet, nem vétenek a sportdivat törvényei ellen. Legyen kék a síbajnoknő zoknijja, piros a sálja, kék-piros-fehér a kesztyűje. A hölgy pedig legyen kövér! Öltözzék tökéletes mackónak. Tömje ki magát úgy, hogy alig lehessen ráismerni. A fehérre vattázott téli hegyek ölén az a legsikkesebb nő, aki kövér.

KÖVÉREK ÉS ALACSONYAK

De *csak* itt! Sehol máshol.

A divat szegény kövérekkel szemben sohasem volt könyörtelenebb, mint manapság. Száz nő közül ötven számára így hangzik a legégetőbb ruhaproblémák egyike: »Melyik szín, vonal, szabás *nem* kövérít? Mitől nézek ki soványnak?«

Külföldön egész sereg nő foglalkozik a *kövérék divatjával* s remekül prosperálnak úgy a kövér nők, mint szakértőik.

Az elegáns párizsi, londoni divatszalonok közül majdnem mindegyiknek van ilyen specialistája. Hozzá menekülnek a kis molettek, a hízásra hajlók, az elhízottak, *ő* ajánl nekik nagyestélyi ruha helyett aprókockás pepitát, testhezálló kötött helyett berakott posztót, hosszúszőrű prém helyett kurtaszőrű,, fényes szőrmét.

De nemcsak a kövérekről gondoskodnak külföldön. A kistermetűeket is gyámolítják. A nagy áruházakban ezeknek is külön szakértő ajánl pici kalapot, szerény, egyszerű iskoláslány-ruhácskát, óriási művirág helyett egy-két margarétát, hordónagyságú estélyi stíluha helyett egyenesvonalú selymet. *Ő* tiltja el a nagykalapot, az óriási rókakeppet, a feltűnő csikú sottis autókosztümöket.

AUTÓ ÉS REPÜLŐGÉP

Ezt a kosztümöt különben ritkán látjuk manapság. A hölgyvezető oly megszokott látvány, hogy külön e célra tehetségtelen kezdők öltöznek ki csupán. Elmúltak azok az idők, mikor *autóba ülni* oly romantikus dolog volt, hogy e nagy pillanatot kalapjukra kötött lobogó muszlin *fátyollal* ünnepelték a dámák. Egyikük, Isadora Duncan életében és halálában különös, szinte misztikus szerepet játszott ez a fehér muszlinfelhő. Isadora fátolytáncainak köszönhette világsikerét. Alig tette azonban naggyá a fátoly, végzett is vele. A kalapjáról lobogó muszlinnál száguldó nyitott autója kerekei köré csavarodott és megfojtotta azt, akit oly dúsan megajándékozott.

A fátoly jelen volt a *repülőgép* első szárnypróbálgatásainál is. Raymonde la Roche, az első női pilóták egyike, rövid mosómedve bundában, fátyolos lekötött kalapban, elszántan, mégis kackiásan emelkedett a levegőbe. A »vakmerő« pilótanő »teljes kétszáz kilométert« repült két óra alatt. Diadalmasan szállt le. Néhány óra alatt világhírű lett. Mit szólt volna, ha azt

mondták volna neki, hogy huszonkét év múlva, 1932-ben egyszerű kis vatelinos overallban fel fog repülni egy borzas fiatal lány Amelia Earhardt és bunda nélkül, fátyol nélkül átrepül Amerikából Európába?! S mit szólna, ha látná, hogy Londonban szélkabátot húzva trotórkosztümjükre kis privát-repülőgépekbe ülnek a nők. (Több száz nőnek van saját gépe Londonban.) Átrepülnek Párizsba, körülnéznek, vásárolnak — s az új estélyi ruhát, amelyet délután vettek a rue de la Paix-n, még aznap este felöltik a londoni Mayfairban.

Jelmezimádó hölgyeknek mind kevesebb alkalmat adnak a sportok kedvtelésük kielégítésére. Legjobban kedvez tán nekik *a lovaglás*. Itt még bő lehetőségek nyílnak azok számára, akik az öltözködésben keresik a romantikát. A csizmás, hosszúszoknyás, keménykalapos dressz ugyanis époly divatos, mint az ingblúzos bricsessz-nadrágos kisfiú kosztüm.

Szóljunk még egy szót arról a kedves, hűséges kis nőről, aki a motocykli kosarában is kitarat szíve választotta mellett. Az illetőnek hiúsága felét otthon kell hagynia a szép nagy szalmakalappal, a rózsaszín vászonruhával együtt. Egyszerű kis kosztümöt kell öltönnünk, vagy porköpenyt.

A RANDEVÚ

Elmúltak azok a szép idők is, mikor a Chevalierkalapos, kamásnis gavallér félórakig várta egy-egy padon, egy-egy sarkon, egy-egy kapu előtt a szép hölgyet ... aki késett, mert késnie illett. Így kívánta ezt a háborúelőtti idők szerelmi és flört-kódexe. A késés ezt jelentette: »Gyenge nő vagyok. Nem tudom, mi a pontosság, a realitás, az élet.« Félóra múlva végre megjelent a várva-várt hölgy. Arca előtt sűrű fátyollal. Oly sűrűvel, hogy száz lépésről tudta mindenki: itt nem lehet szó másról, mint randevúról. Jelezte ezt a suhogó taft alsószoknya, a »zsüpon« is s a parfümfeihő, mely körülötte úszott. Illat, zizegés, misztikum... ezek voltak kötelező kellékei a régi randevúra siető régi nőknek.

A mai randevúnak nincsenek divattörvényei. Annál is kevésbé, mert a legeslegkülönbözőbb helyeken történik. Levegőben, vízen s szárazon. De a pontatlanság ép úgy kiment a divatból, mint az irigység, mint a pletyka. A férfiaktól nemcsak shortjukat örököltük, hanem jótulajdonságaikat is.

S HA ESİK?

Ennek köszönhető, hogy nem riadunk vissza esőtől, naptól, hótól — mindattól, amitől a régi nő fejtetőre állította napi programját. »Nem mehetek ki a házból ilyen időben!« mondta a tavaszi vihar láttán s futott a telefonhoz, hogy lemondja mindazt, amit egy hete tervezett.

Csak ha végsőkig kétségbeesett hang válaszolt, csak ha szakítással fenyegetődött, akkor rendelt kocsit a hölgy. Tipegve szállt be magassarkú cipőben, nagy esernyő alatt. Esőköpenyt a világért se vett fel. Annál is inkább, mert a női *esőköpenyt* nem találták még fel. Háborúelőtti időkben a legrégebb ruhát, az »elkracholt« kosztümöt viselték a nők esőben... A rosszidő-divatnak nem volt kultusza. . . Mért is lett volna? ... 1914 előtt állandóan sütött a nap boldog világ fölött.

Felhők alatt, zúgó viharban csak néhány éve tanultunk járni. Sőt sikkesen és elegánsan járni. Az esőköpeny divatja azóta úgy változik, mint bármely más ruhadarabé. Hol hófehérben, hol búzakékben nézünk szembe széllel, viharral, sőt van ki talpig ezüst köpenyben dacol az elemekkel. A vízhatlan anyagok is mind bámulatosabbakká válnak. Bársonyok, selymek, vásznak versenyeznek ma abban, hogy melyikük legvízhatlanabb. S nemcsak versenyeznek. Vígan utánozzák kollégáikat, a tavaszi, nyári, őszi köpenyeket, kepeket is.

A GYÁSZ

Azt mondják: a mai nők még bánatukban is fegyelmezettebbek, mint a tegnapiak. Olyannyira disz-

ciplináltak, hogy az Egyesült Államokban például sokan nem viselnek gyászt halálesetek után. Sőt, úgy élnek tovább, mint azelőtt. Csodálkozva és idegenkedve olvassuk az amerikai regényekben, — Fanny Hurst Five and Ten című regényében például — hogy a hősnő egyik estélyről másakra rohan imádott anyja elvesztése után.

Dániában a temetésen résztvevő urak frakkban, összes rendjeleik díszében jelennek meg. A hölgyek azonban csak hosszúujjú délutáni ruhát viselnek.

A fehér krepcsíkkal díszített gyászkalap a könnyeik közt is kacér francia nők találmánya, ők kreálták a gyász-ékszert is. Mindkettő tagadhatatlanul Víg özvegy-stílusú viselet.

